

ΘΙΑΣΟΣ ΦΕΡΓΗ-ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΠ. ΜΠΡΕΧΤ: «Ο Δάσκαλος»

ΤΟΥ ΤΩΝΗ ΤΣΙΡΜΠΙΝΟΥ

Εάν η κριτική του θεάτρου άσκειται με άυστηρότητα, γνώση, ελίκρινεια και καλή πίστη και όχι με δοκισσοφία, διάθεση έντυπωσιασμού, με την προβολή μιας «τών πάντων άρνήσεως» πού, μάλιστα, δεν δικαιολογείται από τα προβαλλόμενα επικριτικά στοιχεία, τότε θα πρέπει να παραδεχτούμε ότι έφέτος μια σειρά θιάσων παρουσιάζει παραστάσεις, πού δίκαια πρέπει να αποσπάσουν την ένθουσιαστική συμπάρασταση της κριτικής.

Η κριτική δεν είναι «μπαμπούλας», ούτε στυγνός έπαρχιακός δάσκαλος, πού δεν μπορεί να έπιβληθής παρ'όχι μόνο με τη βέργα του, είναι συμπαρασταση και παράγοντας έποικοδομητικός για την Τέχνη.

Ετσι προσωπικά χαίρομαι, πού και σήμερα θα αναφερθούμε σε μια παράσταση, πού από την άρχή πρέπει να πούμε ότι είναι έξοχη. Πρόκειται για την παράσταση του θιάσου Γιάννη Φέρτη — Ξένιας Καλογεροπούλου, πού στο θέατρο «Αθήνα» παρουσιάζει το έργο του Μπρέχτ «Ο ιδιαίτερος δάσκαλος».

Ο Μπρέχτ γράφει τον «Ιδιαίτερο δάσκαλο» ή μάλλον διασκενάζει ένα έργο του 18ου αιώνα του Ιάκωβου Λέντς το 1950 με την άποψη ότι ο γερμανικός λαός «έπρεπε να έπιχειρήσει ένα νέο ξεκίνημα και να άποκόψη κάθε δεσμό με την παράδοσή του». Γι' αυτό προσπαθεί, με την αναδίωξη έργων του κλασικού γερμανικού ρεπερτορίου να δείξη στο γερμανικό λαό «την ήθικη και υλική βρωμιά του παρελθόντος του». Στόν «Ιδιαίτερο δάσκαλο» έπισημαίνεται η δουλοφροσύνη των Γερμανών διανοουμένων, όπως γράφει ο Μάρτιν Ένσλιν, και των παιδαγωγών δασκάλων στα κατρίτσια των πλούσιων και ισχυρών. Τόσο μάλιστα, ώστε ο ήρωας του έργου αυτοευνουχίζεται «για να δείξη προθυμία να υπηρετήσει τον κύριο του»!!

Το έργο σκηνοθέτησε η κ. Ξένια Καλογεροπούλου, δοκιμάζοντας έτσι για πρώτη φορά τις σκηνοθετικές της δυνάμεις και σε έργα έξω του παιδικού θεάτρου, στο όποιο μέχρι τώρα είχε πραγματοποιήσει σημαντικές έπιτεύξεις. Η προσπάθειά της όχι μόνο δικαιώθηκε, αλλά έγινε έπιτευξη και ο «Δάσκαλος» στήθηκε σε μια παράσταση με ένότητα σκηνοθετικής γραμμής και ύφους, με συνέπεια και κατανόηση προς το πνεύμα, τις προεκτάσεις και τα μηνύματα του συγγραφέα και με όλη την ευχέρεια να έλθη σε άμεση έπαφή με το θεατή, πού χαίρεται τη δροσιά, το χιούμορ και τη ζωντάνια της παραστάσεως, ενώ κατασταλάζει μέσα του ο προβληματισμός των μηνυμάτων του έργου.

Η παράσταση και βασικά το έργο δίνει την ευκαιρία στο Γιάννη Φέρτη να δημιουργήσει στην πληρότητά του τον τύπο του «δουλικού», του «άντελεύθερου», του «καταπιεσμένου», του «άδουλου» ανθρώπου. Κυριολεκτικά ο κ. Φέρτης «κεντάει» την κάθε λεπτομέρεια και φωτίζει και την πιο σκοτεινή πτυχή του θλιβερού, αλλά και «τραγικού» αυτού χαρακτήρα. Και όλη αυτή η δημιουργική

έρμηνευτική του έπιτευξη με χαρακτηριστικά όσα και άλλοτε έχομε τονίσει: λιτότητα, αλήθεια, δύναμη έκφράσεως και πάθος. Ο Χρήστος Τσάγκας δίνει ανάγλυφο το χαρακτήρα του υπερφίαλου στρατιωτικού και τονίζει με ένταση έκφραστική, αλλά και με λιτότητα των έκφραστικών του μέσων όλες τις μικρότητες και τις αντιφάσεις του χαρακτήρα του. Το ίδιο ζωνρά με άκόμη έντονότερα προβαλλόμενη τη σκληρότητα του χαρακτήρα διαγράφει ένα άλλο τύπο ο κ. Βασίλ. Ανδριόπουλος. Τη χάρη, αλλά και την πονηρία αυτών των περιωρισμένων και καταπιεσμένων κοριτσιών με όλο τον πόθο για ανεξαρτησία αποδίδει ζωνρά και αληθινά η κ. Ξένια Καλογεροπούλου. Ο κ. Γιάννης Κατρανίδης μας δίνει μια ευκαιρία ακόμα να έπιστημόνουμε το ταλέντο του. Η διαγραφή του ρόλου του νεαρού Φρίτς είναι άψογη. Σωστά σχεδιασμένος στην κάθε λεπτομέρειά του ο ρόλος της κυρίας του ταγματάρχου από την κ. Μπέττυ Βαλάση. Ένας άλλος ταλαντούχος νέος ήθοποιός, ο κ. Χρ. Βαλαβανίδης, δείχνει ότι και μόνο με την έκφραση και τον αυτοσχεδιασμό μπορείς να δημιουργήσεις μια έρμηνευτική έπιτυχία, όπως κάνει ο ίδιος στο ρόλο του Λεοπόλδου. Οι κ. κ. Γ. Ξανθογιώργης, Χρυσάνθη Κορηλίου, Μίρκα Παπακωνσταντίνου, Λουίζα Μητσάκου, Γιώργος Πετρόχειλος, Φρόνη Αρβανίτου, Σοφοκλής Πέπτας και Χριστίνα Αύλιανού στέκονται σωστά και αποδίδουν δημιουργικά τους ρόλους τους. Ο κ. Βάσος Ανδρονίδης διαπλάθει σε όλη την έκτασή του το ρόλο του Σχολάρχη και έχει τονίσει όλα όσα ο Μπρέχτ θέλει να προβάλλη σαν ένα ακόμα μήνυμα του έργου του. Τέλος, ένα φοιτητή πού μοιάζει στο άδουλο του χαρακτήρα με το δάσκαλο αποδίδει με πολλή διεύδυση στο δάθος του ρόλου και έκφραστική δύναμη ο κ. Άλέξανδρος Αντωνόπουλος.

Τονίζω τον όραίο, ζωντανό και σωστό θεατρικό λόγο της μεταφράσεως του Μάριου Πλωρίτη, καθώς και την ευρηματικότητα των σκηνηκών του κ. Γ. Πέτσα, πού και τις άνάγκες της παραστάσεως εξυπηρετούν από κάθε πλευρά (έποχή, αλλαγή χώρων κλπ.), αλλά και μαζί με τα κοστούμια προσφέρουν τη σφραγίδα της καλαισθησίας στην παράσταση. Η μουσική του κ. Μιχ. Γρηγορίου, οι χορογραφίες του κ. Λεωνίδα Ντέ Πιάν και οι φωτισμοί του κ. Άρ. Καρύδη-Φούκς είναι αξιόλογα έπάσης στοιχεία της παραστάσεως και πρέπει να αναφερθούν έπαινετικά.

ΤΩΝΗΣ ΤΣΙΡΜΠΙΝΟΣ